

ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΗ ΣΙΑΤΙΣΤΑ

15 Αυγούστου. "Η Ημέρα της Παναγίας"
Ημέρα γιορτής της Ορθοδοξίας και ολόκληρης της Ελλάδας.

Οι Σιατιστινοί πιστοί στην παράδοση, συμμετέχουν στην αναβίωση του γραφικού εθίμου των καβαλάρηδων, με προορισμό το Μοναστήρι της Παναγίας του Μικροκάστρου.

Ιστορία:

Το έθιμο έχει τις ρίζες του στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Τότε η ημέρα της Παναγίας, 15 Αυγούστου, έδινε τη δυνατότητα στους σκλαβωμένους να ζήσουν μια μέρα ελευθερίας, καθώς άγραφο προνόμιο φαίνεται είχε δοθεί από τους Τούρκους. Από όλη τη Δυτική Μακεδονία προσέρχονταν Προσκυνητές καβάλα στα άλογα να τιμήσουν τη Θεοτόκο, και να πάρουν από αυτή ευλογία και δύναμη. Ήταν όμως και ένας τρόπος συνεύρεσης και επικοινωνίας των Ελλήνων της γύρω περιοχής, έχοντας έτσι το προνόμιο να συζητήσουν θέματα σχετικά με την Εθνική υπόθεση.

Το Έθιμο:

Στο Έθιμο συμμετέχουν γύρω στις έξι παρέες καβαλάρηδων. Η κάθε μια με διαφορετική στολή-ενδυμασία, όλες όμως με τον ίδιο σκοπό και προορισμό. Το προσκύνημα της εικόνας της Παναγίας στο Μοναστήρι του Μικροκάστρου (ενός χωριού του Δήμου Σιάτιστας που απέχει 12 χιλιόμετρα από την πόλη).

Οι καβαλάρηδες το πρωί του Δεκαπενταύγουστου με στολισμένα άλογα, συγκεντρώνονται και όλοι μαζί διατηρώντας την παράδοση διασχίζουν το μονοπάτι του βουνό " Καστράκ" και φτάνουν στο μοναστήρι της Παναγίας όπου γίνεται το προσκύνημα και η περιφορά της θαυματουργής Εικόνας.

Στην επιστροφή γίνεται μια στάση στην Εκκλησία του Προφήτη Ηλία (Μικρόκαστρο) και στον αύλιο χώρο της εκκλησίας πραγματοποιείται ένα μικρό γλέντι με φαγητό, ποτό και χορό.

Το μεσημέρι οι καβαλάρηδες επιστρέφουν στη Σιάτιστα. Τότε ξεκινάει η παρέλαση αλόγων και καβαλάρηδων από την περιοχή των Λ.Η.Β. Κάθε παρέα περνάει χωριστά με τη συνοδεία χάλκινων, ενώ οι αρχές και πλήθος κόσμου είναι συγκεντρωμένοι στις πλατείες για να τους υποδεχτούν. Ακολουθεί γλέντι χορός από τους καβαλάρηδες, πρώτα στις πλατείες της Σιάτιστας και κατόπιν στα σπίτια που γιορτάζουν μέχρι τις πρωινές ώρες.

Η Προετοιμασία:

Η προετοιμασίες για τη γιορτή του Δεκαπενταύγουστου αρχίζουν πολύ νωρίτερα. Από τις αρχές Αυγούστου ώστε άλογα και καβαλάρηδες να είναι πανέτοιμοι για τη μεγάλη μέρα.

Μια απ' τις πρώτες και απαραίτητες διαδικασίες, είναι το πετάλωμα του αλόγου. Ο ήχος των πετάλων στην ασφαλτο προαναγγέλει τον ερχομό της γιορτής, ενώ < Καλή Παναγία > εύχονται όλοι.

Στις 14 Αυγούστου τα άλογα πλένονται. Οι καβαλάρηδες κάνουν μπάνιο τα άλογα τους για να είναι καθαρά την ημέρα της Παναγίας. Πλέκουν πλεξούδες στις χαίτες και στις ουρές των αλόγων τους και ετοιμάζουν τις σέλες τα χαλινά και τα στολίδια << γκιορντάνια >> που θα τους φορέσουν για να δείχνουν πιο όμορφα.

Οι νοικοκυρές των σπιτιών ετοιμάζουν τους μεζέδες και τα φαγητά που θα πάρουν μαζί τους οι καβαλάρηδες για τη στάση που γίνεται στην εκκλησία του Προφήτη Ηλία. Επίσης ετοιμάζονται οι στολές των καβαλάρηδων ενώ οι μπότες τους βάζονται καλά μέχρι να γυαλίσουν.

Το γλέντι:

Το γλέντι για τη γιορτή της Παναγίας δεν αρχίζει στις 15 Αυγούστου. Από τη στιγμή που θα μπει ο μήνα Αύγουστος άλογα και καβαλάρηδες αρχίζουν να εμφανίζονται στην πόλη της Σιάτιστας. Μετά τις 8 Αυγούστου χλιμιντριτά ακούγονται παντού. Τα βράδια μεγάλες παρέες καβαλάρηδων με τα άλογα τους βγαίνουν στους δρόμους κάνοντας στάσεις στις πλατείες και στα μαγαζιά της Σιάτιστας. Ορχήστρες χάλκινων και τραγούδια δεν λείπουν τις ημέρες αυτές στη Σιάτιστα.

Το βράδυ της 14 Αυγούστου όλες οι παρέες που συμμετέχουν στο έθιμο διασχίζουν με τα άλογα ολόκληρη την πόλη της Σιάτιστας καταλήγοντας η κάθε μια στη βάση της, όπου ορχήστρες, στρωμένα τραπέζια και πολύς κόσμος τους περιμένει για να ξεκινήσει ένα ξέφρενο γλέντι με αποκορύφωμα την ημέρα του δεκαπενταύγουστου. Το γλέντι κρατάει μέχρι τις πρωινές ώρες της επομένης.

Κάλεσμα:

Καλούμε όλο τον κόσμο να έρθει να συμμετάσχει, να γλεντήσει και να γιορτάσει μαζί μας, για τη ημέρα της Παναγίας, πριν και την ημέρα του Δεκαπενταύγουστου.